

Sygn. akt X C 882/18 upr.

UZASADNIENIE

Powód, G. C., wniósł w dniu 29 września 2017 r. do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew o zasądzenie od pozwanego R. M. kwoty 1.265,54 zł. z odsetkami umownymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Domagał się również zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania podał, że dochodzona wierzytelność wynika z umowy pożyczki gotówkowej na kwotę 1.143,63 zł., zawartej z pozwanym w dniu 16 grudnia 2016 r. Pozwany zobowiązał się spłacić pożyczkę do dnia 13 stycznia 2017 r. Pożyczka nie została zwrócona, w związku z czym stała się wymagalna z dniem 14 stycznia 2017 r. Na mocy umowy przelewu z dnia 23 stycznia 2017 r. powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nabył od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wierzytelność z ww. umowy pożyczki. Ostateczne wezwanie pozwanego do zapłaty z dnia 14 sierpnia 2017 r. okazało się bezskuteczne. Na dochodzoną pozewem należność główną składa się: kwota pożyczki w wysokości 1.143,63 zł., oprocentowanie pożyczki w wysokości 8,74 zł. oraz odsetki umowne za opóźnienie liczone od dnia 14 stycznia 2017 r. do dnia 28 września 2017 r. w wysokości 113,17 zł.

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał w dniu 27 października 2017 r. w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1879759/17 nakaz zapłaty, w którym w całości uwzględnił żądanie powoda. Wobec skutecznego wniesienia przez pozwanego sprzeciwu, postanowieniem z dnia 15 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę tutejszemu Sądowi.

Pozwany R. M. w sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty wniósł o „odrzczenie pozwu w całości i obciążenie kosztami” powoda, uzasadniając to „błędami w naliczeniach oraz błędami proceduralnymi w pozwie”. Pomimo zobowiązania przez Sąd, nie sprecyzował, na czym polegają błędy w naliczeniu.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany R. M. zawarł w dniu 16 grudnia 2016 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. umowę pożyczki gotówkowej. Pożyczkodawca udzielił pożyczkobiorcy na jej podstawie pożyczki w kwocie 1.143,63 zł. na okres od dnia 16 grudnia 2016 r. do dnia 13 stycznia 2017 r. Pozwany, jako pożyczkobiorca, swoim podpisem na ww. umowie potwierdził odbiór kwoty pożyczki i zobowiązał się do jej zwrotu. Zgodnie z § 7 umowy, niespłacenie pożyczki w całości lub w części w ustalonym terminie powodowało uznanie niespłaconej kwoty za zadłużenie przeterminowane, od którego pożyczkodawca naliczał odsetki za opóźnienie według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej dwukrotność wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym. W myśl § 8 umowy, od kwoty pożyczki pożyczkodawca pobrał jednorazowo w dniu jej wypłaty prowizję w wysokości 245,22 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 1.152,37 zł., a całkowita kwota pożyczki – 898,41 zł. Całkowity koszt pożyczki wynosił 253,96 zł., a składały się na niego prowizja w kwocie 245,22 zł. oraz odsetki należne za cały okres obowiązywania umowy w wysokości 8,74 zł.

(dowód: umowa pożyczki k. 20)

W dniu 23 stycznia 2017 r. wierzyciel pierwotny (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. zawarł z G. C., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...)H.U. (...) z siedzibą w T., umowę przelewu wierzytelności, przysługującej wobec R. M. z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z dnia 16 grudnia 2016 r. o wartości nominalnej 1.156,76 zł.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 21, zaświadczenie z (...) k. 19)

Pismem z dnia 14 sierpnia 2017 r. powód wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 1.245,80 zł., zawiadamiając jednocześnie o przelewie wierzytelności z dnia 23 stycznia 2017 r. Zostało ono doręczone pozwanemu w dniu 24 sierpnia 2017 r.

(dowód: wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem odbioru k. 25-26)

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dokumenty, przedłożone przez powoda, których prawdziwość i wiarygodność nie zostały skutecznie zakwestionowane przez pozwanego.

W ocenie Sądu powód wykazał, iż posiada legitymację czynną do dochodzenia od pozwanego R. M. wierzytelności z tytułu umowy pożyczki gotówkowej, zawartej w dniu 16 grudnia 2016 r. z wierzycielem pierwotnym (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T., która następnie w dniu 23 stycznia 2017 r. została przelana na powoda.

Zgodnie z treścią art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki, a celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy o przelew. Wierzytelność, stanowiąca przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Strony stosunku, świadczenie oraz przedmiot świadczenia muszą być oznaczone, bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia (oznaczalne) w momencie zawierania umowy, przenoszącej wierzytelność (por. Kodeks cywilny. Komentarz pod red. A. Kidyby, Tom III, Zobowiązania – część ogólna, Lex 2010 r.).

Powód przedstawił zawartą z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. umowę z dnia 23 stycznia 2017 r. w przedmiocie przelewu wierzytelności, przysługującej względem pozwanego z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z dnia 16 grudnia 2016 r. Przedmiotem umowy było zatem przeniesienie wierzytelności, która została konkretnie oznaczona w treści wymienionej umowy cesji.

W ocenie Sądu, przedstawione przez powoda dokumenty są wystarczającym dowodem na istnienie wymagalnego zobowiązania względem pozwanego, ponieważ w sposób szczegółowy określają wierzytelność, przysługującą obecnie powodowi na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 23 stycznia 2017 r. Pozwany co prawda w sprzecznie od nakazu zapłaty zarzucał „błędy w naliczeniach oraz błędy proceduralne w pozwie”, jednak pomimo zobowiązania go przez Sąd, nie sprecyzował, na czym błędy te polegają. Nie przedstawił też żadnych dowodów na okoliczność, iż dokonał spłaty zadłużenia.

W przypadku cesji wierzytelności warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.07.2006 r., sygn. akt V CSK 187/06, publ. MoP (...)). Powód wykazał, iż pozwany zawarł w dniu 16 grudnia 2016 r. z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. jako wierzycielem pierwotnym umowę pożyczki gotówkowej, która stanowiła źródło pierwotnego zobowiązania pozwanego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał roszczenie powoda za udowodnione co do zasady.

W ocenie Sądu, niewątpliwie zasadny i nie sprzeciwiający się przepisom prawa był dochodzony przez powoda obowiązek zwrotu kapitału pożyczki, udostępnionego pozwanemu jako pożyczkobiorcy, oraz zapłaty odsetek.

Natomiast uzasadnione wątpliwości budzi możliwość zasądzenia należności z tytułu prowizji w kwocie 245,22 zł. Nie wiadomo, z jakiego tytułu została pobrana ww. opłata, którą przy kwocie pożyczki, wynoszącej 898,41 zł., należy uznać za wygórowaną, i która w istocie zawiązała całkowity koszt zaciągniętego zobowiązania. Powód w żaden sposób nie wykazał zasadności pobrania tak wysokiej prowizji i jej ekwiwalentności. Zapisy umowy nie wskazują sposobu ustalenia jej wysokości i podstawy jej pobrania.

Z okoliczności niniejszej sprawy wynika, że umowa pożyczki z dnia 16 grudnia 2016 r. oparta była o istniejący u pożyczkodawcy wzorec umowy. Postanowienia umowy nie były z pozwanym negocjowane (poza wysokością kwoty wypłaconej pożyczki), a pozwany zawarł tę umowę jako konsument. Powyższe powoduje, iż konieczne stało się rozważenie, czy w świetle art. 385¹ § 1 k.c. postanowienie umowne, przewidujące obowiązek zapłaty przez pożyczkobiorcę prowizji, jako że nie zostało uzgodnione indywidualnie z pozwanym – konsumentem, jest dla niego wiążące. Zgodnie z tym przepisem, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Z art. 385¹ § 3 k.c. wynika, iż nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy, zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Zdaniem Sądu, z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. W ocenie Sądu, zapis umowy, pozwalający stronie powodowej na pobranie prowizji 245,22 zł. (przy kwocie udzielonej pożyczki 898,41 zł.) godzi w dobre obyczaje oraz narusza w sposób rażąco interes konsumenta. Opłatę tę należy uznać za rażąco wygórowaną i nie mieszczącą się w granicach swobody kontraktowania, określonej w art. 385¹ k.c., zważywszy, że dłużnik zmuszony był przystać na tak ustalone warunki ze względu na swoją słabszą pozycję negocjacyjną. Wskazać należy, iż umowa nie przewiduje żadnego świadczenia wzajemnego pożyczkodawcy, odpowiadającego obowiązkowi zapłaty tej kwoty. Świadczy to jednoznacznie o tym, iż zastrzeżona ona została jedynie w celu maksymalizacji zysków wierzyciela, co prowadzi do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych i nie powinno korzystać z ochrony prawnej. Opłata ta przysporzyłaby nadmiernych i nieusprawiedliwionych zysków wierzycielowi. Jednocześnie, jako że postanowienie umowne, dotyczące tej opłaty, nie zostało indywidualnie uzgodnione z pozwanym, z mocy art. 385¹ § 1 k.c. nie wiąże ono stron. Nie prowadzi to jednocześnie do nieważności pozostałych postanowień umowy, zgodnie bowiem z art. 385¹ § 2 k.c. strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Wobec powyższego na podstawie powołanych przepisów oraz art. 353 k.c. i art. 354 § 1 k.c. jak w punkcie 1 wyroku zasądzone od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.020,32 zł. (1.265,54 zł. – 245,22 zł.), z odsetkami umownymi, wynikającymi z § 7 umowy pożyczki.

W punkcie 2 wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałej części, tj. w części, dotyczącej prowizji w kwocie 245,22 zł.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 i nast. k.p.c. Przepisy te ustanawiają dwie zasady ich ponoszenia, a mianowicie zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i zasadę zwrotu kosztów celowych. W szczególności zgodnie z art. 100 zd. 1 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powód wygrał w 80,62 %. Domagał się zasądzenia kosztów procesu w łącznej kwocie 317,00 zł., na którą składa się opłata od pozwu 30,00 zł., opłata od pełnomocnictwa 17,00 zł. i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 270,00 zł. Pozwany nie wykazał, aby poniósł koszty procesu. Zatem powodowi należy się od pozwanego zwrot kwoty 255,57 zł. (317,00 zł. x 80,62 %).

W związku z powyższym, Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 3 wyroku.